

ΑΤΕΛΕΙΩΤΗ ΕΙΝΑΙ Η ΣΤΡΑΤΑ

'Ατέλειωτ' είναι η στρατα, πού ακλουθώ,
Και τή σκεπάζουν άγκαθιές κι' άγριοι τήν πνίγουν
[βατοι]
Ποιός ξέρει, αν δὲ θά κουραστώ στήν άκρηα πρὶ βρεθῶ
Καὶ πρὶν ἰδῶ τὸ όνειρευτὸ παλατι!

'Ατέλειωτ' είναι η στρατα, πού ακλουθώ,
'Ατέλειωτες και,οί συμφορές και τὰ παθήματα μου.
Τ' άγκαθια, πού τὰ πόδια μου τρυποῦν, άχ! τὰ
[γροικῶ]
Νά σκίζουν, νά ματώνουν τήν καρδιά μου!

'Ατέλειωτη είναι η στρατα, πού ακλουθώ,
Μὲ βλέπει ὁ κοσμος και γελαει και μου μιλαει μὲ
[εἰρώνια]
Καρμιά πλνήν δὲ φέρνει τὸν λυπν και καμῶ,
Σαν τὰ σκλήρὰ τοῦ κοσμου καταφρονια.

'Ατέλειωτη είναι η στρατα, πού ακλουθώ,
Και τή σκεπάζουν άγκαθιές κι' άγριοι τήν πνίγουν
[βατοι]
Μπορεῖ στήν άκρηα πρὶ βρεθῶ νά κουραστώ και νά
[χαθῶ,
Όμως πρὶν δούση μου η πνοή και μου κλεισθῇ τὸ
[ματι
"Άλλο δὲν παίρνω μονοπατι!...

Βολος, 1904.

ΠΕΥΚΟΣ ΟΡΕΙΝΟΣ

Ο ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΚΟΣ

ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

ΓΡΑΜΜΑ Ζ'.

Manchester, Μάρτης τοῦ 1904.

Και τὸ σύστημα τῆς 'Αποικιακῆς προτίμησης
καταδικάζουν οἱ ὁπαδοὶ τοῦ ἀνοιχτοῦ 'Εμπορίου ὅσο
και τ' ἄλλα δύο.

"Ολοι μας θέλουμε (ἀπαντοῦνε) νὰ σφιχτοδέσουμε
τὴν 'Αγγλία μὲ τὶς ἀποικίες τῆς, δὲ νομίζουμε ὅμως
τὸν ἐμπορικὸ σύνδεσμο ἀναγκαῖο γιὰ τὴν πολιτικὴ
ένωση τοῦ Κράτους. Πολὺ καλλίτερος εἶναι ὁ σύνδεσ-
μος πού στηρίζεται στὴν ὁμογένεια και στὴν ὑπερη-

θρόπινα χέρια· γιούλια και μανούσια και γαλατσιδὲς
τάβραξες ἡ γῆς. 'Ισκιος ἦταν τὸ καλοκίρι και τὴν ἀ-
νοιξη λουλουδια και τὸ χυνόπωρο μαγεῖται και σὲ καθ'
ἐποχὴ παρικῶ. 'Απ' ἐδῶ φαίνονταν καλὰ ἡ πεδιάδα
και μπορούσαν νὰ βλέπουν αὐτοὺς πού ἐβόσκαν· φαίνον-
ταν καλὰ κ' ἡ θάλασσα κ' ἐβλεπαν ὅσους ταξίδευαν
γυαλδ-γαλδ. "Ὅστε κι' αὐτὰ πρόσθεταν στὴν ὁμορφιά
τοῦ περιβολιοῦ. Καὶ κοταμεσῆς τοῦ περιβολιοῦ στὸ μί-
κρος και πλάτος, ἦταν καὶς τοῦ Διονύσου και βωμός. Πε-
ριτριγύριζε τὸ βωμὸ κισσὸς καιτὸ νὰ κλήματα κ' εἶχε
μέσα ὁ νὰς διονυσιακῆς ζουγραφίης· τὴ Σμελὴ πού γέν-
ναγε, τὴν 'Αριάδνη πού κοιμόταν, τὸ Λυκούργου δεμένο,
τὸν Πενθέκ, πού κατακουατιάζονταν· ἦταν και 'Ιντοὶ
πού νικόντουσαν και Τυρρηνοὶ πού ἀλλάζαν μορφὴ· πέν-
του Σχτυροὶ· πέντου Βάχχες πού χόρευαν· μήτε ὁ Πάνας
εἶχε λησμονηθεῖ, παρὰ καθόνταν κι' αὐτὸς παιζοντας τὸ
σουραῦλι ἀπάνου σὲ βράχο, παρόμοιος μὲ παιγνιδιότορα
πού ἐπαίξε τὸν ἴδιον σκοπὸ και γιὰ κείνους πού πατοῦ-
σαν, και γιὰ κείνες πού χόρευαν.

Β'. "Αν κ' ἦταν τέτοιο τὸ περιβόλι, ὁ Λάμωνας
τὸ σιγούριζε, κάθοντας τὰ ξερά, στηλόνοντας τὰ κλή-
ματα· τὸ Διόνυσο σταφάνωσε· ἀνοιξε αὐλάκι νὰ τρέχει
τὸ νερὸ στ' ἀνθια ἀπὸ μιὰ πηγὴ, πού τὴ βρῆκεν ἀνά-
μεσά στὰ λούλουδα ὁ Δάφνης· ἦταν κοντὰ στ' ἀνθια
ἡ πηγὴ, τὴν ἔλεγαν ὅμως πηγὴ τοῦ Δάφνης. Παρὰ

φαίνια τῆς κατοχῆς και τῆς ἱσπορίας. Μὲ τέτοιο
σύνδεσμο ὡς τώρα τὸ Βρεττανικὸ Κράτος μεγα-
λῶσε, δυνάμωσε, πλούτισε, σφιχτοδέθηκε και πρό-
κοψε σημαντικά, και δὲν εἶναι ἀλήθεια πὼς εἶχε φόβο
νὰ διαλυθῇ, ἡ πὼς χρειάζεται καινούριο δασμολο-
γικὸ σύστημα νὰ τὸ συγκρατήσῃ. Οἱ προτιμητικοὶ
δασμοὶ ἀντὶς νὰ ἐνώσουν ὅλα του τὰ μέρη πρὶ
σφιχτά, θὰ παρᾶξουνε μάλιστα τὴν τωρινὴν ἁρμονία
τους. Σήμερα καθε αὐτόνομη ἀγγλικὴ ἀποικία εἶναι
τέλεια ἀνεξάρτητη στὴν οικονομικὴ, ἐμπορικὴ και
βιομηχανικὴ νομοθεσία τῆς, ἀπαράλλαχτα ὅπως κ' ἡ
'Αγγλία. "Όταν ὅμως τὸ δασμολογικὸ σύστημα καθε
μέρους θὰ κρέμεται στὸ σύστημα ὅλων τῶν ἄλλων ἡ
ἀνεξαρτησία θὰ χαθῇ και τὰ συμφέροντα θ' ἀντιμά-
χονται. Τὸ ζήτημα εἶναι πραχτικὸ— ἀν ἡ θυσία
θῆναι ἡ ὀχι μεγαλειότερη. τῆς ἀμοιβαίας ὠφελείας—
και πρέπει ν' ἀποφασισθῇ πραχτικά. Οἱ ἀγγλικὲς
ἀποικίες ἐννοοῦνε νὰ κρατήσουν ὅσους δασμοὺς εἰσα-
γωγῆς νομίζουν ἀναγκαίους γιὰ νὰ ψυχώσουν τις
βιομηχανίες τους κι ἄλλο δὲν τάζουν παρὰ νὰ βά-
λουν ἀκόμα μεγαλειότερους στὰ ξένα εἶδη παρὰ στ'
ἀγγλικὰ. Εἶναι ὅμως ὀλοφάνερη ἀδικία ν' ἀφήσῃ ἡ
'Αγγλία τ' ἀποικιακὰ εἶδη νὰ συναγωνίζονται λεύ-
τερα μὲ τὰ δικὰ τῆς, ἐνῶ στὶς ἀποικιακῆς ἀγορῆς οἱ
ὅροι συναγωνισμοῦ δὲ θῆναι οἱ ἴδιοι γιὰ τὸν 'Αγγλο
ὅπως και γιὰ τὸν ἐντόπιον βιομήχανο. Οἱ ἀποικίες
τῆς ζητοῦν πολὺ περισσότερο ἀπ' ὅτι ἐννοοῦνε νὰ τῆς
δώσουν. Γιὰ τὴν 'Αγγλίαν τὸ καινούριο σύστημα
ἐννοεῖ φορολογία ἀπάνω σὲ θρόφιμα, ἀφοῦ γιὰ νὰ προ-
τιμήσῃ τις ἀποικίες πρέπει, ὅπως εἶδαμε, νὰ βάλῃ
δασμὸ σὲ θρόφιμα πού φέρνει ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ ἀφί-
νοντας ἀφορολόγητα τὰ δικὰ τους. Αὐτὸ ἀγγίζει
τὴ θροφὴ ὅλου τοῦ ἀγγλικοῦ πληθυσμοῦ, και τὸ ζή-
τημα εἶναι ἀν πρέπει νὰ θυσιάσῃς τὰ συμφέροντα
σαράντα ἑκατομμύριων ψυχῶν γιὰ νὰ ὠφεληθοῦν μο-
νάχα ἔντεκα. "Επειτα, ὅταν ὁ ἀγγλικὸς λαὸς δῇ τὴν
ὠφέλεια τῶν ἀποικιῶν συντροφιασμένη μὲ φόρο ἀπάνω
στὸ ψωμί, μὲ ἀκρίβεια και κακοπέραση, θὰ νομίσῃ
τὶς ἀποικίες ἀνωφελετο βάρος· και τότες πᾶει ἡ
ιδέα τῆς Αὐτοκρατορίας, ἀν ὀχι κ' ἡ πολιτικὴ
ένωση τοῦ Κράτους.

Τὸ γερμανικὸ Zollverein εἶναι διαφορετικὸ. Σκο-
πὸς του κι ἀποτέλεσμα εἶτανε νὰ λείψῃ καθε ἐμπό-
διο στὸ ἐσωτερικὸ ἐμπόριο τοῦ γερμανικοῦ Κράτους,
κ' εἶται ἡ Γερμανία, μ' ὅλο τὸ προστατευτικὸ τῆς
σύστημα, εἶναι ἀλήθινά, ὅσο γιὰ τὸ ἐσωτερικὸ τῆς
ἐμπόριο, μεγάλο ἀνοιχτοεμπορικὸ Κράτος 58 ἑκατομ-
μύριων και περιοχῆς διπλῆς τῆς 'Αγγλικῆς· και τό-

κοῦσε και τὸ Δάφνη ὁ Λάμωνας νὰ παχαίνει τὰ γί-
δια ὅσο μπορούσε περισσότερο, λέγοντας ὅτι δίχως ἄλλο
κ' ἐκεῖνα θὰ ζητήσῃ νὰ τὰ ἰδεῖ ὁ ἀφέντης, ἐρχάμενος
ὕστερ' ἀπὸ καιρό. Κ' ἐκεῖνος δὲ φοβόταν ὅτι δὲ θὰ παι-
νευτεῖ γι' αὐτὰ, γιατί και διπλὰ ἀπὸ ὅσα πῆρε τὰ-
καμε και λύκος μήτε ἕνα δὲν τοῦ ἀρπάξε και ἦταν
πρὶ παχιά ἀπὸ τὰ πρόβατα. Καὶ θελοντας νὰ εἶναι ὁ
ἀφέντης του πρὶ πρόθυμος γιὰ τὸ γάμο του, νοιάζονταν
γι' αὐτὰ μὲ καθε τρόπο, φέρνοντάς τα στὴ βόσκῃ ἀπ'
τοῦ Θεοῦ τὸ χάραμα και γυρίζοντάς τα στὴ στένη τὸ
δεῖλι· δύο φορές τὴ μέρα τὰ πότιζε και ζητοῦσε τὰ πρὶ
καλὰ βοσκοτόπια· νοιάστηκε και γιὰ σκαφιδία και-
νούργια και γιὰ τάλαρους πολλοὺς και γιὰ καλαμωτῆς
μεγαλύτερες. Καὶ τόσο φρόντιζε, ὡς πού και τὰ κέρατα
ἄλειψε και τὸ μαλλὶ τους χτένιζε. Θὰ νόμιζε κανένας
πὼς κοπαδὶ ἀφιερωμένο στὸν Πάνα βλέπει. Καὶ κοπία-
ζε σ' ὅλα μαζί του γι' αὐτὰ κ' ἡ Χλόη· και, λησμο-
νώντας τὸ κοπαδὶ τῆς, τὸν περισσότερο καιρὸ κοντὰ σ'
ἐκεῖνα ἔμεναν, ὡς πού νόμιζεν ὁ Δάφνης, ὅτι ἐξαίτιας
τῆς τοῦ φαίνονταν ἁμωρεὰ τὰ γίδια.

Γ'. Κ' ἐνῶ αὐτοὶ ἔκαναν αὐτὰ, δευτέρως μαντάτο-
ρας ἐρθόντας ἀπὸ τὴν πολιτεία, πρόσταξε νὰ τρυγᾶν
τὰμπέλια τὸ γληγορότερο· κι' αὐτὸς εἶπε, θὰ μένει ἐ-
κεῖ ὅσο-πού νὰ κάμουν τὰ σταφύλια μούστο, κ' ὕστερς
γυρίζοντας στὴν πολιτεία θὰ φέρει τὸν ἀφέντη, ὅταν

σο τὴν ὠφελῇ αὐτὸ τὸ σύστημα, πού μόλις νοιώθει
τὰ κακὰ ἀποτελέσματα τῶν προστατευτικῶν τῆς
δασμῶν ἀπάνω σὲ ξένα ἐμπορεύματα. Τὸ ἴδιο κ' ἡ 'Α-
μερικὴ. Μὲ 80 ἑκατομμύρια πληθυσμὸ και περιοχὴ
σὰν τῆς Εὐρώπης, οἱ 'Ενωμένες Πολιτεῖς τῆς εἶναι
τὸ μεγαλειότερο ἀνοιχτοεμπορικὸ ἔθνος τοῦ κόσμου
και τὴ μεγάλη τους προκοπὴ τὴν χρωστοῦνε δίχως
ἄλλο, μαζί μὲ τὰ φυσικὰ τους προσόντα, κλιματικὰ
και γεωλογικὰ, και στὸ ἀμοιβαῖό τους ἀνοιχτὸ ἐμπόριο.

Εἶναι ὅμως ἀδύνατο τέτοιο σύστημα μέσα στὸ
Βρεττανικὸ Κράτος. Ἐνῶ ἡ 'Αγγλία, ὅπως κ' ἡ 'Αγ-
γλικὴ 'Ιντια και κατὶ ἄλλες τῆς Κατοχῆς, εἶναι
ἔθνη ἀνοιχτοεμπορικὰ, οἱ αὐτόνομες ἀποικίες τοῦ
Καναδᾶ, τῆς 'Αυστραλίας και Νέας Ζηλαντίας εἶναι
ἀκόμα προστατευτικῆς, και μήτη ἐννοοῦνε νὰ βγά-
λουν τοὺς δασμοὺς τους σὲ ἀγγλικὰ ἐμπορεύματα
μήτε μποροῦνε νὰ τὰ κάμουν, ἀφοῦ οἱ δασμοὶ τους
εἶναι ἀναγκαῖότατο κυβερνητικὸ εἰσόδημα. Ἐνῶ τὸ
Zollverein θὰ πῇ ἀλήθεια ἀνοιχτὸ ἐμπόριο, ἡ 'Αποι-
κιακὴ Προτίμηση καταντᾷ σὲ Προστασία. Βά-
ζοντας ἡ 'Αγγλία δασμοὺς σὲ εἶδη πού τώρα δὲν
ἔχουνε γιὰ νὰ δώσῃ προτίμηση στὶς ἀποικίες τῆς,
ἀπὸ ἀνοιχτοεμπορικὸ ἔθνος γίνεται προστατευτικὸ,
ἐνῶ οἱ προστατευτικῆς ἀποικίες τῆς θὰ μείνουν πάντα
προστατευτικῆς. Καὶ τὸ κάτω κάτω τὸ ἀποικιακὸ
τῆς δὲν εἶναι παρὰ τὸ τέταρτο ὅλου τοῦ ἐξωτερικοῦ
τῆς ἐμπορίου πού κοντεύει νὰ φτάσῃ τὰ ἐννιακῶσια
ἑκατομμύρια λίρες τὸ χρόνο. Τὸ τρίτο τῆς ἀποικια-
κῆς ἐξαγωγῆς τῆς τὸ παίρνει ἡ ἀγγλικὴ 'Ιντια πού
ὄντας τόπος ἀνοιχτοεμπορικῆς, λίγο θὰ ὠφεληθῇ— κ'
ἴσω· μάλιστα ζημιωθῇ πολὺ— ἀπὸ τὸ σύστημα προ-
τιμητικῶν δασμῶν. Οἱ προστατευτικῆς ἀποικίες τῆς,
πού καθ'αὐτὸ χάρη τους ζητοῦνται προτιμητικοὶ
δασμοὶ, δὲν εἰσάγουν παρὰ ἐξήντα ἑκατομμύρια λίρες
ἀγγλικὰ ἐμπορεύματα τὸ χρόνο. Δὲ γίνεται νὰ τα-
ράξῃ γιγαντένιο ἐμπόριο κοντὰ ἐννιακῶσιων ἑκατομ-
μύριων γιὰ χατίρι ἐξήντα. "Αν μεγαλώσῃ τὸ ἐμπόριο
τῆς μὲ τις ἀποικίες, ἄλλο τόσο θὰ τὸ περιορίσῃ μὲ
τοὺς ξένους, βγάζοντάς το ἔτσι ἀπὸ τὸ φυσικὸ του
δρόμο, πού στὸ τέλος θὰ πῇ ζημιὰ. 'Αγοράζοντας
λιγώτερο ἀπὸ τοὺς ξένους θὰ τοὺς πουλᾷ και λιγώ-
τερο, κ' ἐπειδὴ θὰ τοὺς φορολογῇ μερικὰ εἶδη χά-
ρη στὶς ἀποικίες τῆς, θὰ ζητήσουν κιόλας νὰ τὴν
βλάψουνε μὲ ἀνταποδοτικὸς δασμοὺς. 'Η 'Αμερικὴ
λ. χ. εὐκόλα τὸ κατορθώνει βάζοντας δασμὸ ἐξαγω-
γῆς ἀπάνω στὸ μπαμπάκι, τὴν πρώτη ὕλη σημαν-
τικῆς ἀγγλικῆς βιομηχανίας, ἡ ἐμποδίζοντας νὰ

πᾶ εἶναι ὁ χυνοπωριάτικος τρύγος. Αὐτόνε λοιπὸν τὸν
Εὐδρομο (εἶται τὸν ἔλεγαν, γιατί δουλειά του ἦταν νὰ
τρέχει) τὸν περιποιόντουσαν μὲ καθε τρόπο, και συνα-
μα ἀποτροπύσαν τ' ἀμπέλια, τὰ σταφύλια στὰ πατη-
τήρια τᾶφροναν, τὸ μούστο στὰ βαγένια τὸν ἔριγαν,
ἀφίνοντας ἀπάνου στὰ κλήματα τὰ μισογινομμένα στα-
φύλια, γιὰ νὰ μπορέσουν ὅσοι θάρχύντουσαν ἀπὸ τὴν
πολιτεία νὰ πάρουν ἰδέα τοῦ τρύγου και νὰ εὐχαριστή-
θοῦν. Κι' ὅταν πᾶ ἐτοιμαζόνταν νὰ γυρίσῃ στὴν πο-
λιτεία ὁ Εὐδρομος, κι' ἄλλα ὀχι λιγα ὁ Δάφνης· τοῦ-
δωσε, μὰ κι' ἀκόμη ὅσα δῶρα μπορούσε νὰ τοῦ δώσει
ἕνας γιδάρης· τυριὰ καλοπηγμένα· κατσαοκάκι ὄψιμο,
γιδωτόμαρο λευκὸ και μαλλιαρό, γιὰ νὰ τὸ φορεῖ τὸ
εἰμῶνα, ὅταν τρέχει· κ' ἐκεῖνος χαίρονταν και φιλοῦ-
χε τὸ Δάφνη και τοῦδινε τὸ λόγο του, πὼς κατὶ κα-
σλὸ γι' αὐτόνε στὸν ἀφέντη θὰ πῇ. Κ' ἐφυγεν ὁ Εὐ-
δρομος φίλος τους πᾶ.

Δ'. 'Ο Δάφνης ὅμως γεμάτος ἀνησυχία μαζί μὲ
τὴ Χλόη ἔμενε· μὰ κ' ἐκεῖνη πολὺ γι' αὐτόνε φοβό-
ταν, ἐπειδὴ παιδὶ συνηθισμένο νὰ βλέπει τὰ γίδια και
τὸ βουνὸ και τοὺς ζευγολάτες και τὴ Χλόη, πρώτη
φορὰ ἔμελε νὰ ἰδεῖ τὸν ἀφέντη, πού πρῶτα μονάχα τ'
ὄνομα του ἀκούγε. Γιὰ τὸ Δάφνη λοιπὸν ἀνησυχῶσε
πὼς θὰ μιλήσῃ τοῦ ἀφέντη και γιὰ τὸ γάμο τους ἔ-
στειμε ἡ ψυχὴ τῆς, μήπως τοῦ κακοῦ τότε νειρευοντου-